

Samozaštita na radu OPZZ Ilidža

Danijela Ovčina

Mediha Jahić

Slučajem izlaganja krvi nazivamo svaki kontakt sa krvlju ili biološkom tečnošću, koji podrazumijeva oštećenje kože kao i štrcanje na sluznicu ili na oštećenu kožu

Činjenice su:

**Da 5,6 miliona zdravstvenih radnika imaju rizik profesionalnog izlaganja patogenim klicama
To uključuje virus HIV, virus HBV, virus HCV i druge.**

Svaki radnik koji rukuje oštrim instrumentima, kao što su skalpeli, igle, epruvete za krv i dr., je u riziku

Rizici zdravstvenih radnika

600.000 uboda iglom godišnje

Razni profili zdravstvenih radnika su različito na riziku, ali su studije pokazale da sestre daleko vode u ovim povredama

1/3 svih oštih predmeta kojima su nanijete povrede desile su se u procesu odlaganja instrumenata

Rizik ovisi od :

- ✿ načina izloženosti,
- ✿ materijala kojim se rukuje,
- ✿ obima inokulacije i stanja oboljelog pacijenta

Prosječan rizik prenošenja HIV-a prosječno 100 zdravstvenih radnika svake godine inficirano HIV virusom nesretnim slučajem prosječan rizik prenošenja kod slučajnog uboda zaraženom iglom sa HIV pozitivnom krvlju je oko 1:300, ali može biti čak i 1:30 ako je duboka rana sa stvarnim unosom zaražene krvi rizik prskanja na sluznicu, npr. u oko, iznosi 1:3000

Prosječan rizik prenošenja HBV

U SAD 12000 zd. radnika se svake godine inficira virusom HBV

**Od toga 500-600 hospitalizacija
preko 200 umre svake godine
/12-15 direktno od hepatitisa B,
170-200 ciroza i
40-50 od cancera jetre/**

**U Evropi svake godine 18000 radnika inficirano,
a stopa smrtnosti 30%**

Načini kontaminacije

Načini kontaminacije	Hepatitis B	Hepatitis C	HIV
Krv i derivati	da	da	da
Sperma	da	da	da
Vaginalni sekret	da	da	da
Plijuvačka	da	ne	ne
Stolica	ne	ne	ne
Urin	ne	ne	ne
komarci	ne	ne	ne

Mogući putevi prenošenja

Percutano, kontakt preko sluznice,
kontakt preko već ranije oštećene kože

**Rizik je veći ako je povreda duboka,
ili uzrokovana iglom koja je tek
korištena u veni ,
ili postoji vidljiva krv na instrumentu**

Sprečavanje rizika

**Korišćenje
uputstava za
kontrolu infekcije**

**Vakcinacija rizičnih
profila
zdravstvenih
radnika**

Univerzalne mjere zaštite

Jednostavni postupci koji se koriste kako bi se smanjio rizik prenošenja infekcije pri pružanju njege kod svih pacijenata, prilikom svake intervencije, u svako doba

To uključuje:

**Pažljivo rukovanje i odlaganje
oštrih predmeta**

Pranje ruku

Korištenje sredstava zaštite

**Bezbjedno odlaganje
materijala sa krvlju i drugim
tečnostima**

**Pravilna dezinfekcija
instrumenata i druge
kontaminirane opreme**

**Pravilno rukovanje uprljanim
rubljem**

Vakcinacija

- Siguran način zaštite od hepatitisa B kao profesionalnog oboljenja
- Imunizacija prije kontakta
- Imunizacija neposredno poslije kontakta
- /7 dana poslije incidenta/*
- Immunoglobulin */24 poslije incidenta/*

Kada se dogodi incident

Kod kontaminirane krvi neoštećenu kožu oprati sapunom

Kod uboda isprati vodom i sapunom+dezinfekcija chlorheksidin alkoholom

Isprati sluznicu usta i nosa vodom ili NaCl +dezinfekcija vodenim rastvorom chlorheksidina

Oči isprati sa običnom vodom + 2-3 kapi 0,05% chloreksidin kolirium

Izvjestiti odmah odgovornu sestru odjela

Zaštita neposredno poslije incidenta

- **testiranje pacijentove krvi na HIV;HBC;HCV**
- **ako je već poznato da je pacijent HIV+,ili da je u visokom riziku,zaposleni treba odmah pomoć ljekara I hemoprofilaksu**
- **inače utvrditi status zdr.radnika,ako je negativan na HIV ponoviti/6 sedmica, 3 mjeseca,6 mjeseci i ev.1godina**
- **postekspozicijska profilaksa**

Postekspozicijska profilaksa

**80% rizik od HIV-a smanjen sa
tretmanom unutar 24h**

**predloženi tretman je 28 dana od tri
antiviralne doze korišten kod
tretmana ustanovljenog
oboljenja. Treba imati dovoljno
podataka da bi se moglo
predpostaviti koja doza zidovudina
može smanjiti rizik infekcije za
80%**

Postekspozicijska profilaksa

	Pasivna imunizacija	Aktivna imunizacija	hemopofilaksa
Hepatitis B	Imunoglobulin /HBIG/ (1)	Hepatitis B vaccina	ne
Hepatitis C	ne	ne	ne
HIV	ne	ne	Zidovudin (ZDV) Lamivudin (3TC) +/- protease inhibitori (2)
	(1) idealno unutar 48h	(2) idealno početi unutar 2h	

Ostali savjeti

**Koristiti kondom poslije incidenta
i u vrijeme tretmana**

**Zapamtiti da je najveći rizik za HIV ili HBV
kroz nezaštićeni seks**

**Ne donirati krv, spermu ili tkivo u tom periodu
6 mjeseci poslije incidenta**

Etička obaveza je izvjestiti o incidentu

Opasnosti po zdr.radnike od drugih oboljenja

- Mikrobiološka opasnost
- Rubeola
- Zaušnjaci
- Pljuskevce

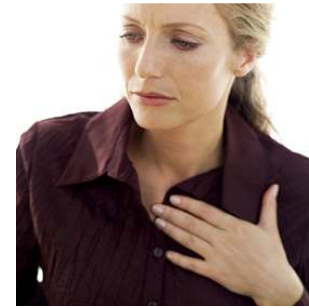

Povrede i oboljenja kičme

Nepriklagoden rad

Posturalno opterećenje

Povrede

Stress

izloženost stresu

-Stresna radna sredina ili ne????

-Porodica i radne obaveze

-Ostali faktori,npr:

Izloženost zahtjevima kojima se ne može odgovoriti , situacija u kojoj ne možete pokazati svoje sposobnosti.....

zaključak

Moramo biti svjesni visokog rizika od profesionalnih bolesti

Najveći rizik: HIV; HBV; HCV

Najvažniji dio prevencije je samozaštita

zaključak

- **standardna zaštita je određena prema vrsti pružanja zdravstvene njege, a ne prema pacijentovoj patologiji**
/koristiti univerzalne mjere zaštite kod /
- **svih pacijenata,**
- **u svako vrijeme**
- **kod svih radnji**
- **bez obzira na dijagnozu**

Literatura

- www.ccohs-ca/oshanswers/disease/hepatitis-B.html
- www.ad.ic.ac.uk/occ.health/blood.htm
- www.nursing-standard.co.uk
- www.who.int/HIV_AIDS/Nursesmidwivesfs/fact-sheet-11/index.html
- <http://bacs.med.ucalgary.ca/oemweb/bb/bbobj.htm>
- lemon -chapter 10-zdravlje i sigurnost sestre na poslu
- Prevenirija prof. rizika Š.Bureković